

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica šte. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravištvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIV.

Celovec, 19. maja 1915.

Št. 40.

Z bojišč.

**CELOTNI USPEH BITKE PRI GORLICAH:
143.500 RUSKIH UJETNIKOV.**

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 13. maja. Uradno se razglša:
V bitkah meseca decembra pri Lodzu
in Limanovi izvojevali zmage zveznih nem-
ških in avstro-ogrskih čet so prisilile teda-
njo rusko bojno črto na Poljskem in v za-
padni Galiciji v razsežnosti skorodane 400
kilometrov, da se je umaknila. Tedaj se je
razbil sovražni načrt, v korakih v Nemčijo,
na preizkušeni bojni moči zvestih si zavez-
nih čet. Od januarja 1915 do srede aprila so
Rusi zamenjali svojo premoč, da bi
udrli na Ogrsko preko Karpat. Z velikan-
skimi žrtvami se je ta načrt v cele mesece
dolgo trajajočih besnih bojih popolnoma
ponesrečil vsled junaštva in vztrajnosti na-
ših čet. S tem je prišel čas, da močno zdru-
žene čete obeh držav porazijo sovražnika v
skupnem napadu.

Zmaga pri Tarnovu—Gorlicah ni opro-
stila samo zapadne Galicije sovražnikov,
ampak je tudi celo rusko bojno črto ob Nidi
in v Karpatih prisilila, da se umika. V izko-
riščanju prvega uspeha so zmagoslavne
čete v desetdnevni bojih do uničenja po-
razile rusko 3. in 8. armado, brzo prekora-
čile ozemlje med Dunajcem in Beskidi do
Sana, s tem izvojevale 130 kilometrov do-
mače zemlje. Bogat plen je padel v roke
zmagovalcev. Od 2. do 12. majnika po-
poldne znaša skupno število
ujetnikov od vseh armad 143.000
mož, nadalje kakih 100 topov in
350 strojnih pušk. K tem prihajajo še
vsi tisti, ki so, presenečeni po dogodkih, za-
mudili, priklopiti se umikajočim se četam
in posamezno blodijo po gozdovih v Karpa-
tih. Tako se je štab ruske 48. divizije infan-
terijskih čet z generalom pehote Kornilo-
vom udal včeraj našim četam za hrbtom na-
ših čet pri Odrzehovi. Kakšna da je zmeš-
java nazaj valovečega sovražnika, znači
to, da je naš 9. kor zadnje tri dni ujel pome-

šano moštvo 51 ruskih polkov. Že mesec
od sovražnika naložena oprema,
zaloge vseh vrst, municija in
drug vojni material so vsled hi-
trega prodiranja zasledovalcev
ostali v ruskih etapnih postajah
in jih bo še sedaj mogoče zbrati.

Severno od Visle prodirajo avstro-ogr-
ske čete preko Stopnice. Nemške čete so za-
vzele gubernijsko glavno mesto Kielce.
Vzhodno od prelaza Užok so v na-
skoku zavzele včeraj nemške in ogrske do-
mobranske čete več ruskih postojank na vi-
šinah, prodrle do južno od Turke in ujele
4000 mož. Napad setukaj in v smeri
na Skole nadaljuje.

V južnovzhodni Galiciji na-
padajo močne sovražne čete pre-
ko Horodenke.

Konečno naj bo omenjeno, da ruski ko-
munikeji zadnjih dni, očitno trudeči se,
da naše in nemške uspehe oslabe, vse zani-
kavajo in kot namenoma napačno podane
označujejo. To je najboljši dokaz za velikost
ruskega poraza, ker ne moti samo podvzetja
čet na bojišču, ampak tudi oficielno poro-
čilo najvišjega ruskega armadnega vod-
stva.

Namestnik načelnika generalnega štaba
pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Nemško poročilo.

Berolin, 13. maja. (Kor. ur.) Veliki
glavni stan, 13. maja 1915.

Vzhodno bojišče.

Položaj neizpremenjen.

Bitka pri Szawlah se še nadaljuje.

Jugovzhodno bojišče.

Armadna skupina generalobersta pl.
Mackensena je dosegla včeraj na zasledo-
vanju ozemlje Dubiecka ob San—Lancutu
(ob dolnjem Wisloku)—Kolbusovi (severo-
vzhodno od Dembice). Pod vtisom tega pro-
diranja se umikajo Rusi tudi iz postojank
severno od Visle. Tamkaj so prispele čete
generalobersta Woyrscha, zasledujoč so-

vražnika, v ozemlje južno in zapadno od
Kielc.

V Karpatih so si priborile avstrijske in
nemške čete višino vzhodno od zgornjega
Stryja. Ujele so pri tem 3650 mož in uplenile
šest strojnih pušk.

Sedaj, ko se bližajo armade general-
obersta Mackensena trdnjavi Przemysl in
dolnjemu Sanu, je mogoče podati približno
sliko plena iz bitk pri Gorlicah in Tarnovu
in v sledečih zasledovalnih bojih. Te arma-
de so ujele dosedaj 103.500 Rusov in uple-
nile 69 topov in 250 strojnih pušk. V tem
število še ni všteti plen iz bojov v Karpatih
in severno od Visle, kjer je bilo istotako
ujetih daleč nad 40.000 mož.

Zapadno bojišče.

Vzhodno od Yperna smo zavzeli zopet
sovražno opirališče.

Popoldne so bili močni francoski na-
padi proti naši fronti Ablain-Neuville od-
bite ob najtežjih izgubah za sovražnika.
Vendar pa smo vsled vgnezenja Francozov
v naših najsprednejših jarkih med Carency
in Neuville, večidel obkoljeno vas Carency
in zapadni del Ablaina v pretekli noči mo-
rali izprazniti. Žal, da smo tudi pri tem zo-
pet izgubili precejšnje število naših hrabrih
vojakov in materiala.

Francoski poizkusi, da bi si zopet pri-
borili severozapadno od Berry au Bacha v
gozdovih južno od Ville au Boisa izgubljene
jarke, so ostali brezuspešni.

Po krepki artiljerijski predpripravi je
napadel sovražnik včeraj zvečer naše posto-
janke med Mozo in Mozelo pri Croix de Car-
mes. Posrečilo se mu je v širini 150 do 200
metrov vdreti v naše najsprednejše jarke.
Po srditih bajonetnih bojih pa so bile naše
postojanke vendar zopet popolnoma izči-
ščene Francozov. Precej vojakov je ostalo v
naših rokah.

Dve francoski kuli na zapadnem po-
bočju Hartmannsweilerkopfa je naša arti-
ljerija sestrelila.

Vrhovno armadno vodstvo.

Podlistek.

Moji doživljaji v ruskem ujetništvu.

Objavil nadporočnik Ladislav pl. Janik hu-
zarskega polka št. 13 v Streffleurjevem vo-
jaškem listu z dne 10. aprila 1915.

(Konec.)

Nazadnje sta se ločila. Kmalu sva imela
za seboj bojne straže. Hodila sva po ozki do-
lini. Poti ni bilo nobene, povsod sama vo-
da. Do kolen sva bredla od enega polja do
drugega, od enega kamena do drugega.
Okoli 10. ure sva prišla v Ljehanjo. Dolga
vas, pa upepeljena in opustošena. Komaj
par hiš je še stalo. Neki rusinski kmet, ki
sva ga vprašala za pot, nama je rekel, naj
greva le naravnost dalje, potem da prideva
na cesto, ki pelje naravnost v Bartvo. Ruska
patrulja nama je prišla nasproti, z njo sva
se še razgovarjala, potem sva stopala dalje.
Zopet sem postal nemiren. Komaj 600 do
800 korakov pred nama je peljala cesta pre-
ko nekega griča. In s strahom in grozo sem
opazil tamkaj rusko glavno in tri do štiri
bojne straže. Umaknila sva se s poti in kre-

nila proti najbolj na levisi se nahajajoči
bojni straži. Neka žena nama je prišla od
tamkaj jokaje nasproti. Niso jo hoteli pusti-
ti dalje in hotela je vendar samo k svojemu
otroku v Grab. Midva pa sva šla dalje in sva
kazala svoj potni list. Toda niso naju pustili
dalje, vojaki so namerili na naju puške in
neki infanterist naju je peljal nazaj do ne-
ke lesene kočice. Tam je bil pri telefonu neki
ruski podčastnik. Stari gospod je začel z
njim govoriti ruski, česar se je podčastnik
vidno razveselil. Pokazal mu je najin potni
list. Potem sta se mirno razgovarjala o bli-
njem miru, o popolnem porazu avstro-ogr-
skih, nemških in turških čet. To je pomaga-
lo. Podčastnik niti ni vprašal poveljnika te-
lefonsko za dovoljenje, ampak nama je dal
v spremstvo nekega vojaka, ki naju je pove-
del do bojnih straž. Celo jokajoči ženi je
dobri starec izposloval, da je smela z nama.
Ko smo šli mimo bojne straže, smo vljudo
pozdravili in zabredli na polja v globoki
sneg. Žena naju je peljala na cesto, ki je bi-
la že popolnoma blizu.

Tedaj sta se hipoma pojavili na beli
ravnini čeladi dveh rumenih dragoncev.
Moje srce je silno tolklo. Ni mi pa bilo mo-
goče, da bi ju bil opozoril na grozečo ne-
varnost. Čvrsto sta jezdila proti bojni stra-
ži, ob cesti se nahajajoči. Začelo se je silno

streljanje. Dragonca sta drevila v galopu
nazaj, naravnost proti nam. Tedaj je začela
streljati tudi naša, nam nasproti se naha-
jajoča bojna straža. Žena in stari gospod sta
se stisnila v sneg, jaz pa sem začel teči pro-
ti cesti. Ko je pokanje ponehalo in sta oba
še ležala v snegu, sem se vrnil k njima. Hva-
la Bogu, zadeta nista bila, toda strah ju je
bil precej prevzel. Nazadnje smo prišli na
cesto. Med jekami je bila skrita neka dra-
gonska patrolja. Rešen sem bil! Na nekem
drevesu ob cesti je visela sveta podoba. Od-
kril sem se in prekrižal. Staremu gospodu
sem vroče stisnil roko. Govoriti nisem mogel,
solze so me nenadoma obile. Tistikrat
me je prvič ogovoril z »gospod nadporoč-
nik«.

V Grabu sem dobil nadporočnika baro-
na Krieghäuserja, poveljnika poizvedoval-
nega detašma. Začudeno so gledali dragon-
ci, ko je njih poveljnik stisnil roko umaza-
nemu potepuhu. Nadporočnik naju je spre-
jel prijazno in je takoj javil najin prihod
nazaj. V Alsopagonyju sem se javil pri ta-
mošnjem brigadnem poveljništvu. Dali so
nama voz, ki naju je prepeljal h kornemu
poveljništvu. Bilo je že temno. Posamezni
huzarji so nama prihajali nasproti. »Kate-
rih huzarjev ste vi?« sem vprašal. »13tih« je
bil odgovor. Moj polk! V Zborovu sem napo-

Kako se godi našim ujetnikom v Rusiji.

Dunaj, 12. maja. (Kor. ur.) Informacijski urad za vojne ujetnike, ki ga je bil ustanovil avstrijski Rdeči križ, je dobil danes sledeče v francoskem jeziku pisano pismo sličnega informacijskega urada Rdečega križa v Petrogradu:

»Predsedništvu Rdečega križa, Dunaj. Na željo generalnega ravnateljstva carskega ruskega Rdečega križa sem bil 25. marca 1915 v posebni misiji odposlan v Galicijo in specialno v Przemysl. Hitim, da sporočim predsedništvu avstrijskega Rdečega križa sledeče:

Največji del przemyslske posadke je bil takoj po predaji Przemysla odpravljen. Samo bolniki in ranjenci so ostali v bolnicah in sanatorijih. Le-ti (njihovo število znaša 6000) imajo vsako zdravniško pomoč, ki jo potrebujejo. Posadka je bila v raznih smerih odposlana v definitivne ujetniške tabore v vojaških okrajih Kazan in Turkestan. Naravno se bo odpošiljatev list na Dunaj vsled velike oddaljenosti ujetniških krajev od Przemysla in velikega števila ujetnikov nekoliko zakasnila. Toda osrednji informacijski urad za vojne ujetnike bo še tekom prihodnjega tedna vposlal v Przemyslu samem sestavljene liste častnikov in moštva iz Przemysla kakor tudi list o častnikih in moštvu iz etap.

Kar se tiče podpiranja przemyslske posadke do trenutka njihovega definitivnega interniranja, dobivajo subalterni častniki do vseh stotnika 1 rubelj 50 kopejk na dan (približno 4 K), polkovniki in podpolkovniki 2 rublja 25 kopejk (približno 6 K) in generali 2 rublja 50 kopejk na dan. Moštvo dobiva isto plačo kot ruski vojaki. Radi naglega odtransportiranja przemyslske posadke v notranjo Rusijo je bilo težko organizirati na postajah med potjo zadostno pomoč, vendar so merodajne ruske oblasti vse mogoče ukrenile, da so dobivali potrebni ujetniki na raznih postajah med potjo kopeli in čisto perilo. Podpore v denarju ali v predmetih, ki jih prejemo po oskrbovalnem komiteju na Dunaju, se bodo od naše strani takoj razposlale ujetnikom v njihove določene kraje.

Predsednik osrednjega informacijskega urada za vojne ujetnike: generalmajor Ovtinikov.

(Darila za vojne ujetnike se imajo pošiljati na skupni informacijski urad Rdečega križa (Oskrbovalni komitej za vojne ujetnike) Dunaj I., Jasomirgottstraße 6).

Boj za Dardanele.

Carigrad, 13. maja. (Kor. urad.) Turki glavni stan poroča: Danes dopoldne je napadel del naše mornarice neko angleško oklopno križarko, ki se je nahajala ob vходу v Dardanele v zalivu Mosto. Oklopna križarka je bila na treh krajih zadeta in se je takoj potopila.

London, 13. maja. (K. u.) V spodnji zbornici je mornariški minister poročal, da

je bila torpedirana v Dardanelah linijska ladja »Goliath«. Boje se, da se je potopilo 500 mož.

Francosko poročilo.

Iz Pariza javljajo »M. N. Nachrichten« z dne 10. maja:

Uradno poročilo francoskega generalnega štaba z dne 9. maja ob 3. uri popoldne se glasi:

V nemškem okopu pri Lensu, ki smo ga zavzeli dne 8. maja, smo zajeli kakih sto ujetnikov.

V Argonih so naše čete pri Bagatellu odbile tri napade, in sicer en napad v noči na 8. maj, dva pa tekom tega dneva. Na ostali fronti se vrše topovski boji.

Uradno poročilo ob 11. zvečer se glasi:

Med Nieuportom in morjem so Nemci izvršili napad, a so bili odbiti. Imeli so znatne izgube. Angleške čete so pridobile v okolici Fromelesa na ozemlju.

Severno od Arrasa v smeri na Lens in južno od Carencyja smo uspešno napredovali. Tu smo osvojili na fronti 7 km², mestoma celo 3 vrste sovražnih, zelo močno utrjenih strelskih jarkov.

Polastili smo se vasi La Targette in polovice vasi Neuville-St. Vast. Na posameznih točkah smo mestoma napredovali 4 km na globino. Ujeli smo nad 2000 sovražnikov in uplenili šest topov.

V Champagni smo odbili sovražen napad pri St. Thomasu ob Argonskem robu. Pri Bagatellu smo dognali pomen izgub, ki jih je imel sovražnik pri včerajšnjih napadih.

Nemci so vporabili, in sicer brez vsakega uspeha, duševne bombe in goreče tekočine.

Na ostali fronti, zlasti v Pretrskem gozdu in na Sillackerwasenu so se vršili artljerijski boji.

Italija.

Odstop italijanskega ministrstva.

Rim, 13. maja. (Kor. urad.) »Agence Stefani« poroča: Ministrski svet je vsled tega, ker manjka glede vladne smeri v internacionalni politiki tiste sloge in soglasja pri ustavni stranki, kakor bi jo zahtevala resnost položaja, sklenil, da poda kralju demisijo. Kralj si je pridržal sklep.

Proti vojni.

Milan, 13. maja. »Avanti« nadalje objavlja poročila o velikih shodih 1. majnika v skoro vseh velikih in manjših krajih proti vojni. Pripominja pa: Čeravno naštevava seznam že tisoče krajev, ostalo časopisje trdovratno molči o teh velikih shodih, shod intervencionistov v Quarto so pa izdali kot izraz mnjenja cele Italije.

na mehkem fotelju in pripovedoval, kaj sem videl in doživel. Zelo pozno je že bilo, ko sem končal svoje poročilo in odšel, da si poiščem svoj hotel. Prijatelj L. je bil že v postelji in ga nisem hotel motiti. Šel sem torej sam v kavarno in sem se vsedel v kot. Natak me je opazoval neprijazno in nezaupno. Ko sem naročil šampanjca, je postal še nezaupnejši in se je pomiril šele tedaj, ko sem mu pokazal svojo legitimacijo.

Drugi dan sem že dobil uniformo. Ko sem pred hotelom skočil z avtomobila, mi pride nasproti L. Pozdravil sem ga, pa me ni spoznal takoj. Ogovoril sem ga, toda še vedno je bil v zadregi. Naenkrat je glasno viknil in me je spoznal. Presrečno in hvaležno sem se poslovil od njega. Žal, da še do danes ne vem, ali je revež dobil svojo družino ali ne. Ker sem dobil nekoliko dni dopusti, sem se odpravil domov v Eperjes. Toda tam nisem dolgo strpel. Nisem imel več miru in vrnil sem se zopet k svojemu polku.

Sedaj, ko prebiram te vrste, se mi dozdeva, kakor bi bilo vse to, kar sem pisal, same hude sanje. Zahvaljujem se Bogu, da se mi je posrečilo vrniti se zopet k našim, zakaj samo oni, ki je poskusil, ve, kako strašno je, biti ujetnik.

Rim, 13. maja. Vodstvo socialistične stranke v Italiji je sklenilo, da takoj začne prirejati velike shode delavstva za mir.

Državni zbor bo odločil?

Milan, 13. maja. Turinska »Stampa« pravi, da je čisto izključeno, da bi ministrstvo izkusilo deželo prehiteti in bi že pred 20. majem napravilo nevzdržen položaj. Vprašanje o vojni in miru da se bo na vsak način odločilo po državnem zboru.

Pogovor med Salandro in Giolittijem.

Rim, 13. maja. (Cenz.) »Messagero« poroča, da je Giolitti v avdienci pri kralju trdno zastopal mnenje, da je mogoče izogniti se vojni. Pristavil pa je, da mu niso znane posameznosti dosedanjih pogajanj, da bi si mogel ustvariti zadnjo vestno odločitev. Kralj je Giolittijeva izvajanja milostno poslušal in naročil Salandri, da pouči Giolittija. To se je zgodilo v nato sledečem daljšem razgovoru med obema državnikoma. Med tem pogovorom je Giolitti delal močne ugovore zoper to, da bi Italija posegla v vojno, kažoč na nevarnosti vojne in na prednosti sporazumljenja s centralnimi silami. Pogovor je imel znak prisrčnosti.

Posojilo na Angleškem?

Milan, 13. maja. (Cenz.) »Avanti« poroča iz najboljšega vira, da je vlada pred nekaj časom poslala v London nekega visokega uradnika, da obravnava zavoljo velikega posojila.

D'Annunzio dospel v Rim.

Rim, 13. maja. (Cenz.) Od svojih političnih prijateljev poklican je prišel včeraj popoldne v Rim d'Annunzio, da vzame v svoje varstvo izjave za vojno. D'Annunzio je dospel na Kolodvorski trg. Tesna množica ljudi se je stiskala za njim. Mnogo jih je nosilo goreče baklje. Ko se je pesnik prikazal na trgu, je bil pozdravljen z gromovitimi eviva-klici.

Iz svetovne politike.

Giers došel v Rim.

Rim. (Kor.) »Agenzia Stefani« poroča, da je ruski veleposlanik pl. Giers, ki se je mudil v Romuniji, dospel v Rim.

Vojaške vaje v Bolgariji.

Sofija. (Kor. ur.) Po odloku vojnega ministrstva je bilo za enomesečno vajo, začeni s 14. majem, vpoklicano večje število rezervnih častnikov, za tritedensko vojno dobo pa so bili poklicani trije infanterijski rezervni razredi, ki pripadajo vsem divizijam.

Politika Grkov.

»Kölnische Zeitung« piše: Medtem ko opozicionalno časopisje označuje razpust parlamenta in razpis novih volitev v tako kritičnem trenutku kot škodljiv za blagor naroda, pa naglašajo vladi udani listi, da vlada nikakor ni s tem ovirana, da ne bi se bavila z vnanjimi stvarmi, da razpust zbornice nikakor ni dokaz, da Grška brez-pogojno ostane v politični nevtralnosti in da pomanjkanje zbornice za nekoliko časa ni nobena ovira za opustitev nevtralnosti, ako bi razvoj zunanjih dogodkov silil Grško v tako odločitev. Razpust zbornice da dokazuje, da kralj in vlada mislita, da takega dogodka ni pričakovati v najbližjem času. V gotovih razmerah vlada ne bi videla razloga, da ne bi šla v vojno na strani zaveznikov proti Turčiji. Toda ako se Grški ne izpolnijo izvestni pogoji in garancije grških interesov, ostane raje tudi nadalje v nevtralnosti. In to tudi v slučaju, da Italija in Romunska izstopite iz nevtralnosti. Razpoloženje trospora napram Grški je dobrodošlo vsak čas. Potek nadaljnjih pogajanj pokaže, ali se bo mogla najti podlaga za sporazum s posebnim ozirom na grške interese.

Dopisnik »Novega Vremena«, Maškov, pa prinaša drugo, zelo zanimivo vest o razvoju grške politike napram vojnim dogodkom, da je bil namreč padec Venizelosovega kabineta dogovorjen načrt grške politike v namen, da Grška pridobi časa, dokler se ne ugotovi, na katero stran se nagne zmaga.

sled našel konjeniško divizijo, ki je k njej pripadal moj polk. Stopil sem v hišo, kjer je stanoval naš štab in odprl vrata, kjer so bili zbrani vsi gospodje. »Ven!« so zavpili huzarji. Jaz pa sem stopal naravnost proti divizionarju generalnemu majorju grofu Herbersteinu in sem javil: Ekszellenca, nadporočnik Janik ponižno javlja svoj prihod.

Začudenje gospodov je bilo velikansko in nepopisno, kakršno je bilo moje veselje, da sem bil zopet med svojimi ljubimi tovariši. Kaj so bili dolgi dnevi trpljenja, za menoj ležeči, proti temu trenutku! Prepričan sem, da ni bilo tedaj srečnejšega človeka na svetu od mene! Še tisti večer sem se peljal h kornemu poveljništvu, kjer sem dobil povelje, naj potujem dalje in se oglasim pri armadnem poveljništvu. V čakalnici na postaji so me ljudje suvali in zmerjali s potepuhom. Potniki so me skoro vrgli iz kupeja prvega razreda. Moj dobri stari prijatelj L. je takoj zaspal. Bil je 61 let star, in dolgo potovanje s takšnimi neprilikami ga je bilo zelo izmučilo.

Popoldne sem bil že pri armadnem poveljništvu. Vrata me je vrgel po stopnicah navzdol in le s težavo se mi je posrečilo, da sem mu pokazal svojo legitimacijo. Kmalu potem pa sem sedel v pisarni poveljnikov

Atene, 12. maja. (Kor. ur.) Čeravno sklepi sej ministrstva zadnje dni niso bili oficijelno naznanjeni, se govori vendar z gotovostjo, da bo vlada še dalje vodila nevtrarno politiko.

Romunija in Bolgarija.

Bukarešta, 13. majnika. (Cenzur.) Tukaj z največjo napetostjo pričakujejo, kako da bo rešeno avstro-ogrsko-italijansko vprašanje. »Adeverul« izjavlja, da je zdaj prišel zadnji trenotek tudi za Romunijo, da odloči. Glasilo Take Jonesca, »Roumania« piše: Če se Bülowo poslanstvo v Rimu izjalovi, da mora tudi Romunija napraviti svoj sklep. »Moldava« pa svari pred prenapljenimi sklepi in kaže na veliko zmagov centralnih sil v zapadni Galiciji.

Sofija, 13. majnika. Povodom volitve poslancev v Sofiji se je ministrski predsednik Radoslavov na nekem shodu izjavil o političnem položaju. Poudarjal je, da mora Bolgarija z veliko večjim poudarkom kakor dosedaj slediti svoji dosedanji politiki. Volitve v Sofiji imajo velik političen pomen, ker bodo odločevale, ali je javno mnenje zadovoljno z zunanjo politiko države. Merodajni krogi menijo, da bo vlada dobila večino.

Drugo rusko vojno posojilo.

Petrograd, (Kor. ur.) Carski ukaz zaukazuje finančnemu ministrstvu, da naj razpiše drugo notranje posojilo v znesku ene milijarde rubljev.

Iz vojakovega dnevnika.

Bardjevo.

V predmestju blatnem v Bartfi tam stoji še precej čeden hram.

In naokrog je hram premnog, ki mu je strel razbil obok.

A Bog je čul nad hramom tem, nad starico pobožno v njem:

Ni hišice šrapnel razsul, le Moskal gladen je prihrul.

Imela krav'co je lepó, odpel jo je in šel je ž njo;

par svinj, pandurke,¹ košev par, vse vzel si Moskal je kot dar.

Prosila v solzah je kleče; »batjuška«!² djali so smeje.

»Ne plakaj, pridno dom varuj in dobre volje nam daruj!«

Odšli z ravnin so v strmi svet, ženica plakala je spet ...

Bardjevo, ogrsko Bartfo, nazivljejo Nemci Bartfeld, Slovaki pa, katerih je v mestu mnogo, mu pravijo tudi Novaves. Mesto bo malo večje kakor Velikovec. Ponos in kras mesta je naravnost velikanska cerkev, veličastna gotška stavba. Zazdelo se mi je, da gledam Lurd. Notranjščine nisem videl, gotovo ne zaostaja za zunanjo lepoto. Meseca decembra so kraj zasedli Rusi. A gospodariji so ostali samo en teden, ker jim je začelo za petami goreti. Na begu so pobrali meščanom vse, kar so mogli rabiti. Prodajalne so bile zaprte do sredi meseca aprila. In še sedaj so jih odprli le patentirani judje, pri katerih se dobi sicer vse, ali za zelo drag denar. Tukaj ima krona toliko veljave, kakor doma groš.

Hažlin v Karpatih, 25. marca. Stanisl. Gosposvetski.

Cela pokrajina se mi zdi, kakor bi bila povita v mrtvaški prt. Burja tuli ter sneg in dež izpirata okrvavela karpatska brda. Tenka megla objema strmine, kakor bi hotela prikriti žalostne prizore. Topovi grmé, da se bojevnikom tresejo pod nogami razgažena tla. Moštvo stoji za kritji premraženo in premočeno, blatno in gladno, držeč k sebi smrtonosno orodje in pripravljeno za vsak slučaj. Živo mi stoje še danes te podobe pred očmi. Kakor črvi, na poti potepnani. Prišla mi je na misel Gregorčičeva »V

pepelnični noči«: Kar zreš jih pred seboj, — zapiši mej mrliča mi, — s pepelom tem nočoj«. — Oh, kako dolgo bo trajalo to! Dobrotljivi Bog, pošlji nam kmalu zaželeni mir!

V bojni črti, 4. aprila.

Gospod je vstal, aleluja!

Danes je veliki dan, vstajenja dan, v resnici lep in veličasten dan, kakršnega prej Karpati letos še niso videli. Zgodaj je še, a solnce že obžarja strmo pred višave. Danes se mi zdi gora Makovica v svitu solnca pol paradiza, dočim nam je bila pred tremi tedni, ko nam jo je iztrgal Moskal, v resnici skoro pol pekla. Tudi vas Kurimka, ki sloni na robu gore Makovice, se mi zdi danes tako nadzemske lepa.

V ruskih obrambnih jarkih pred vasjo, kjer je navadno tako mrtvo, se danes vse izredno živo giblje. Čuden prizor! Rusi zapuščajo svoje järke in hité v dolino, nato čez potok naravnost proti našim žičnim ograjam. Prihajali so več kakor dve uri in sicer po dva in po štirje skupaj. Nabralo se jih je mnogo nad sto. Našim, ki so hiteli Rusom nasproti, so le-ti podajali roke in jim smehljajočega obraza voščili veselo alelujo. In potem so počasi odhajali nazaj v svoja kritja. A ne vsi. Več kot polovica mož se je prostovoljno odločila, da ostane pri nas, ker jim je neki stotnik obljubil, da bodo dobili »vodke«. No, in za »vodko« je Moskal pripravljen storiti vse.

Okoli desete ure smo imeli na nasprotni strani bojne črte službo božjo po staroslovenskem običaju. Opravil jo je slovaški vojaški plebanuš. Tudi krasno kratko pridigo smo imeli. Pri službi božji so peli Poljaki. Sicer so dobri pevci, ampak pesmi, ki so jih prepevali tukaj, so se mi zdele za tako vesel dan v resnici prežalostne. Po opravljeni službi božji je bil blagoslov velikonočnega jagnjeta. Nato smo se vrnili, ali kosilo smo imeli šele okrog enajste ure ponoči. No, dišalo nam je tem bolje. Omeniti moram še, da ta dan ni bil oddan noben strel.

Vesna se je povrnila ...

Prve rožice, trobentice, se prikazujejo na ogrelih holmih. Radostnega srca jih pozdravljajo tisočeri mimoidoči kot rajske znanilke svetega mira. Gorski vrhovi izgubljajo počasi srebrno pokrivalo, le okleščeni borovci in pritlikav brinjev grm nočejo sleči stare obleke.

Tudi ob Hažlinu že začenja zeleneti. Hažlin je zelo velika, a nelepa vas, skrbno skrita v raztrganem gorskem grebenu. Ali pred beskidskimi topovi tudi ta vas ni bila varna. Dvakrat so grmeli pretekli mesec smrtonosni šrapneli vanjo. Prvikrat je priletela v polkovnikovo stanovanje, ki je obenem tudi polkovna pisarna, ena taka grdunka, ki pa ni zahtevala človeških žrtev, ampak le del pohištva je polomila in stekleni balkon potrupala. Sedaj je hiša prazna. Drugokrat so Rusi bolj živahno delovali, ker je začela vas na več mestih goreti. Vaščani so kakor zmešani tekali semtertja in vpili na pomoč. Vojaštvo je pridno gasilo, dočim je došlo povelje, da morajo biti pripravljeni za odhod. Tudi konji so bili izpuščeni na svobodo. Maroderiji, ki smo se še nahajali v vasi po hišah »Rdečega križa«, smo dobili enako povelje. Ostalo je pa le pri bojnem alarmu. Zakaj ko je šlo na podvečer, je ruska artiljerija že molčala kakor egiptovski grobovi. Vas Hažlin ima rimskokatoliške prebivalce, lepo cerkvico na gričku, v mirnem času tudi duhovnika in učitelja. Sedaj sta oba v vojni. Šola je bila ustanovljena, kakor kaže letnica, leta 1894. Žal da se že v prvih razredih ubija slovaškim otrokom v glavo madjarščina.

Naslednje jutro je deževalo in je bilo precej hladno. Možje z rdečimi znaki na rokah so prinesli na nosilih dva človeka. Enega so pustili nad hišo ob pokopališču, drugega so pa položili v sobi poleg mene. Šrapnel mu je zadal hude rane. In tovariša so potem kmalu pokopali. Bilo je mrtvaško tiho, duhovnika ni bilo in zvonovi niso smeli prepevati. Grob je bil kmalu gotov in križ tudi: en borov les navpik in en počez. In na ploščico so posvetili junaku mal spomin: »Gospod daj ti večni mir in pokoj!« Bral sem besede na ploščici in milo se mi je storilo pri srcu. Bil je naše gore list. Danes pa, tako pravijo, v Karpatih že vlada Vesna. Morda?!

Dnevne novice in dopisi.

Cerkvene vesti. Župnija Grebinj je razpisana do 17. junija 1915. Patron grajščina Ehrenegg (baron Helldorff). Za provizorja v Arijah je imenovan g. p. Kolumban Krois Oliv. Mašniška posvečenja bodo letos v Celovcu na nedeljo, 27. junija.

Dr. Rok Jesenko, naš ljubi prijatelj, je pisal našemu uredniku iz ruskega ujetništva v Skobelovu v Srednji Aziji dopisnico, datirano z dne 1. sušca. Piše: Dragi mi! Najbrže si že slišal, kakšna usoda da me je doletela. Pogorje, ki ga vidim tu proti jugu, me zelo spominja na koroške Karavanke. Pri nas prihaja sedaj v deželo polagoma vročina, ki doseže poleti baje neverjetno višino. Ako Bog da zdravje, več ustmeno. Priporočam se Tvoji molitvi, pozdravljam Tebe in vse dobre znance ter sem Tvoj dr. Jesenko.

† Profesor Matko Mandić. Dne 13. t. m. zvečer je umrl v Trstu po dolgotrajni bolezni državni in deželni poslanec profesor Matko Mandić, velezaslužni voditelj istrskih Slovencev in Hrvatov. Mož je vse svoje življenje posvetil svojemu narodu in je deloval požrtvovalno in nesebično. Slovenski in hrvatski rod v Istri je goreče ljubil in še na smrtni postelji je tožil, da mu je hudo, ker ne ve, kakšna da bo usoda istrskih rojakov. Istrskim Slovincem in Hrvatom ob prebriski izgubi voditelja in idealnega rodoljuba naše najgloblje občuteno sožalje! Z Mandićem pa ni legel v grob samo odličen voditelj istrskih bratov, ampak za njim žalujemo vsi Slovenci, ker občutimo vsi, da je z njegovo izgubo nastala zopet obžalovanja vredna vrzel v krogu slovenskih in hrvatskih poslancev. Pokoj njegovi blagi duši!

Slovenski kurat v ruskem ujetništvu.

Gospod Andrej Martinčič, vojni kurat, je pisal naslednjo dopisnico (radi cenzure v nemškem jeziku): »22. aprila 1915. Po dvanajst-dnevni vožnji sem dospel v Simbirsk. V bližini teče Volga. Kako se mi godi, ne pišem. Drugih slovenskih kuratov nisem našel tu; tudi v Przemyslu sem bil jaz edini. Tudi brzojavil sem Vam bil. Od septembra nobene odgovora iz domovine. Pozdrav Slovincem! Andrej Martinčič, Feldkurat, Simbirsk, Russland. Prisonnier de guerre. Pisati je nemško, angleško ali francosko.«

Smrtna kosa. V Šmarjeti v Rožu je umrl 12. t. m. tamošnji nadučitelj Janez Gabron. Po rodu je bil Slovenec iz Štajerskega. N. p. v m.!

Preskrba krme za živino in pašniki.

»Wiener Zeitung« priobčuje odredbo poljedelskega ministrstva o zagotovitvi krme in paše, ki naj omogoči popolno izrabo pašnikov. Vrhovni princip te odredbe je, da so vsi posestniki dolžni, vse travnike, pašnike in planine uporabljati v to svrhu. Kakor pri poljih, bo tudi tu vsled vpoklicev treba pomoči. Za to je dolžna skrbeti žetvena komisijska, in če posestnik ob določenem času ne skrbi za tako izrabo, smejo oblasti za to skrbeti, posestnik pa mora zemljišče brezplačno prepustiti. Zemljišče izrabiti potem občina sama ali pa skrbi za to, da se odda interesentom. Čim bolj se bo vsak zavedal svoje dolžnosti napram splošnosti, čim bolj z veseljem vrši v tem velikem letu vse, kar se bo zahtevalo, da se ne izgubi nobena bilka, ki služi za vzdržanje naše živine, tem bolj gotovo se bo dosegel namen te odredbe.

Podpisovanje drugega vojnega posojila.

Ob priliki podpisovanja prvega vojnega posojila se je izkazalo kot zelo nevrtilično, da so vlagatelji hranilnic, posojilnic in drugih denarnih zavodov podpisovali vojno posojilo s tem, da so za poravnavo podpisanega zneska izročili svojo vložno knjižico. Kdor se misli udeležiti podpisovanja pri drugem vojnem posojilu, stori najboljšo, če ga podpiše pri tistem zavodu, kjer ima naložen svoj denar. S tem se prihrani zamudno pošiljanje vložnih knjižic od zavoda do zavoda, kar povzroči obilo nepotrebnega dela, podpisovatelju pa prizadene precejšnje stroške. Tudi pride vlagatelj potem veliko poprej v posest svoje vložne knjižice.

Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danica« Dunaj, IX, Liechtensteinstraße 95-8 prosi one, ki imajo znance-ranjence v dunajskih bolnišnicah, da javijo društvu njihove naslove, oziroma bolnišnice, v katerih se nahajajo, da jim more poslati slovenske časopise, ki jih ima društvo na razpolago.

¹ Krompir. ² Mati.

Carinska zveza z Nemčijo. »Slovenec« poroča: Dunaj, 7. maja. Potem ko se je že leta 1913. pozimi ustanovila paralelno z berlinsko nemško-avstrijsko-ogrsko gospodarsko organizacijo neka iz večjih avstrijskih gospodarskih zvez obstoječa delegacija, v kateri so zastopana načelstva vseh komercialnih in industrijskih organizacij in kateri načeluje predsednik anglo-banke na Dunaju, prof. Landesberger, se je sedaj ustanovila posebna nemško-avstrijska gospodarska zveza na Dunaju. Ta si stavi kot zadačo, da neguje gospodarske razmere med Avstrijo in Nemčijo, in hoče biti paralelna organizacija z berlinskim »Wirtschaftsverband«, kateremu pripada veliko število večjih nemških tvrdk, ki so interesirane na trgovini z Avstrijo. Avstrijsko - nemškemu »Wirtschaftsverbandu« na Dunaju je takoj pristopilo več sto velikih avstrijskih tvrdk iz vseh panog industrije in vsi znameniti gospodarski politiki. Nova zveza se bo pečala zlasti s praktičnimi vprašanji. — Nadaljnja »Slovenčeva« izvajanja so bila konfiscirana. Kakor nas je obvestila dež. vlada, je dovoljeno pisati o bodočem gospodarskem razmerju Avstro-Ogrske do Nemčije strogo stvarne razprave, če ne posegajo v vojaško, politično ali nacionalno vprašanje.

Dunajska »Landwirt. Zeitung« z dne 1. aprila je prinesla to-le notico: »Gospod V. Kosi, ekonom v Dobrni pri Celju, ima večji kos zemlje obsaditi in ker ni dobil krompirja, je hotel fižol nasaditi. Njegova soproga Ivana je šla dne 21. aprila na mestni trg ter tam kupila za 9 K 60 v fižola in ga pošeno plačala. Ko je hotela fižol nesti domov, so jo prijeli štirje policaji, jo tirali na rotovž, jo prav pošeno ozmerjali in ji odvzeli fižol, da se je reva sramote topila. Sedaj nima ne krompirja, ne fižola, ne denarja.« Dne 5. maja pa je priobčil isti dunajski list že vest, da se s to stvarjo peča višja oblast, ker je g. Kosi na poziv poljedelskega ministrstva hotel sam vse mogoče posejati in tudi drugim pomagati s semenom.

Podkloster. (Dvojna mera.) Pod tem naslovom so objavile »Freie Stimmen« z dne 13. t. m. sledeči uradni dopis: Župni urad Podkloster prosi, sklicujoč se na § 19. tisk. zakona, za popravek v »Freie Stimmen« z dne 11. majnika 1915, št. 106, pod rubriko »Landesnachrichten« objavljenega dopisa: »Podkloster (Dvojna mera)« v prihodnji številki »Freie Stimmen« v isti rubriki in z istimi črkami, kakor sledi: 1. Ni res, da se prebivalstvo v Podklostru in okolici zama trudi, da dobi stalno nemško božjo službo, pač pa je res, da ima to prebivalstvo od nekdanj stalno vsako prvo nedeljo v mesecu nemško pridigo z nemškim cerkvenim petjem, da se mu vsako nedeljo in vsak praznik prebere evangelij v obeh deželnih jezikih in so tudi sicer še po potrebi nemški nagovori, pridige ali berila. 2. Ni res, da pusti župnik pri posebni maši za ruske ujetnike pridigovati nekega Rusa, pač pa je res, da neki katoliški ujetnik iz Rusko-Poljskega po končani božji službi prečita svojim katoliškim rojakom evangelij v poljskem jeziku in moli naprej tri božje čednosti. Ni res, da ima pravoslavni Rus pridigo v svojem jeziku, nemški katoličan pa ne, res je marveč, da pravoslavni Rus nima ne pridige, ne božje službe v svojem jeziku, pač pa, kakor zgoraj popravljeno, nemško govoreči katoličani v Podklostru. Župni urad Podkloster, 11. majnika 1915. Dr. Franc Cukala. — K temu pripominjamo samo, da so sveti Oče zaukazali katoliški duhovščini, da mora skrbeti za dušni blagor vojnih ujetnikov, naj bodo ti v Avstro-Ogrski, Francoski, Rusiji ali kjersibodi dru-

god in so torej vse božje službe za vojne ujetnike po navodilu in naročilu kn.-šk. ordinariata.

Zanimivosti iz vojne.

Ruski velikonočni pozdravi.

Berolinski »Vorwärts« priobčuje sledeči dopis z ruskega bojišča: V zakopih smo. Po dnevu ni bilo niti enega strela. Naenkrat je opoldne prišel proti nam z nasprotne strani ruski vojak, pa brez orožja. V rokah je imel časopis in nam je mahal z roko. Vsi smo mislili, da je pribežnik. Ko je bil samo še kakih tristo metrov oddaljen od našega zakopa, je snel čepico, se poklonil, položil časopis in še nekaj na tla, se obrnil in šel nazaj v ruski zakop. Jaz sem hitro zlezal iz zakopa, tudi brez orožja, in sem šel tjakaj, kjer je ležal časopis. Našel sem ga in poleg njega še dve skuhani, pobarvani jajci. Zadržal sem se in ozrl po ruskem vojaku. Videl sem ga kakih štiristo metrov od sebe. Iznova je snel čepico, se poklonil in izginil v zakopu. Vrnil sem se s časopisom in piruhoma. Bil sem samo štiristo metrov od ruskih vojakov, toda nihče ni streljal name, kakor tudi mi nismo streljali nanj. Poslal sem piruha domov in moja žena ju je dala v spomin udelati v meden okvir. Pri nas se je vse smejalo v zakopu in moral sem piruhe pokazati vsakomur. Ob petih popoldne je prišel zopet vojak iz ruskega zakopa. Ta pa je prišel čisto do našega zakopa in nas pozdravil v popolnoma dobri nemščini: »Dobro dan, tovariši!« Razdelil je med nas tri zavoje cigaret in je prinesel tudi dva zavoja ruma in kolačev ter pismo svojega stotnika, v katerem nam je stotnik voščil vesele velikonočne praznike. Čul je baje, da nemški vojaki nimajo kaj jesti in jim zato pošilja to, prosi pa, naj bi pustili odposlanca zopet nazaj. Seveda smo se vsi smejali. Ruskega vojaka so poslali k našemu brigadnemu poveljniku, kjer so ga zaslišali, nakar so ga obdarovali s konjakom, cigaretami, gnatjo in salamami. Nato so ga peljali z zavezanimi očmi skozi naše postojanke ter ga končno poslali nazaj s srčnimi voščili in poročilom, da se nam vendar ne godi tako slabo. Zgodilo se je to o Veliki noči leta 1915.

Ruska velikonočna darila našim vojakom.

»Pester Lloyd« priobčuje iz pisma nekega vojaka 3. pehotnega polka sledeče: »Na velikonočno nedeljo smo doživeli zanimiv slučaj. Po solnčnem vzhodu je prišel ruski parlamentar, ki mu je sledilo mnogo vojakov. Približali so se našemu strelskemu jarku, nam podali roke ter nam dali cigar in cigaret. Zvečer so Rusi zopet prišli ter nam izročili tele, ki smo je hvaležno sprejeli ter pojedli.«

Najnovejša poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Pred Przemyslom! — Rusi se umikajo od Pilice do Dnjestra. — Hrabri štajerci in Korošci.

Dunaj, 15. maja. Uradno se poroča: Ruske armade na Poljskem in v Galiciji se dalje umikajo. Na celi fronti od Novega Mesta ob Pilici do južno od Dnjestra pri Dolini prodirajo zavezniške armade.

Ob Sanu so naše čete osvojile Rudnik in Ležajsk, nemške pa Jaroslav.

V srednjo Galicijo pristojni avstrijsko-ogrski 10. armadni zbor stoji pred durmi svojega domačega mesta Przemysl.

Dalje proti jugu so Dobromil, Stari Sambor in Boryslaw zopet v naši posesti. Zavezniške čete Lisigena so dosegle višine jugozahodno od Doline.

Na črti ob Prutu Rusi še napadajo. V ljutih bojih severno od Kolomeje je koroška in štajerska pehota armade in deželne brambe v trdovratni vztrajnosti krvavo odbila vse ruske naskoke.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Naše čete vkorakale v Sambor.

Dunaj, 16. maja. Uradno se poroča: Na Rusko-Poljskem zasledujejo zavezniške sile južno od spodnje Pilice, so očistile sovražnika gorsko ozemlje od Kjelc do gornjega toka Kamiene in so ob Visli prodrle do višin severno od Klimontova.

Na Sanovi črti Rudnik—Przemysl smo vrgli ruske zadnje čete z zahodnega brega nazaj in pri tem ujeli veliko tisoč Rusov. Iz gozdnih Karpatov prodrle armade prodirajo dalje. Močne ruske zadnje čete smo včeraj pri višini Magiera razpršili, zaplenili 7 topov in 11 strojnih pušk ter ujeli nad 1000 Rusov.

Naše čete so dopoldne med igranjem godbe navdušeno pozdravljene vkorakale v Sambor.

V jugovzhodni Galiciji smo severno od Kolomeje odbili nove ruske napade in iztrgali sovražniku neko opirališče. Dalje ob Prutu navzdol do državne meje vlada razmeroma mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Rusko prodiranje pri Šavlih ustavljeno.

Berlin, 15. maja. Veliki glavni stan: Po začasnem malem uspehu sovražnika, ki nas je stal tri topove, smo ustavili pri Šavlih prodiranje močnih ruskih sil. Sovražni napadi proti spodnji Dubisi so se izjalovili. Sovražnik je sedaj tudi južno od Dnjestra kar najhitreje zbral ojačenja. S temi četami se še ne bojimo. Pri Avgustovu in Kalvariji smo odbili sovražni napad.

Jaroslav osvojen.

Na prostoru južno od spodnje Pilice do Visle zasledujejo zavezniške čete umikajoče se Ruse. Mostno utrdbo pri Jaroslavu ob Sanu smo včeraj z naskokom vzeli. Ramo ob rami z avstrijsko-ogrsko armado, s katero so zvezane, so dosegle čete generala Marwitza prostor pri Dobromilu. Dalje južno se prav tako brez odmora nadaljuje zasledovanje; zavezniške čete so že na več krajih dosegle gorsko vznožje.

Najvišje vojno vodstvo.

Prodiranje na črti Sambor—Stryj—Stanislav.

Berlin, 16. maja. Veliki glavni stan: Pri Šavlih smo brez truda odbili ruski napad. Število tam zadnje dni ujetih Rusov presega 1500. Ob Dubisi, severozahodno od Ugiany, se je moral nek naš mal oddelek umakniti pred močnimi ruskimi četami; izgubil je dva topa. Dalje južno pri Eiragoli smo Ruse z izgubo 120 ujetnikov vrgli nazaj. Severno in južno od Avgustova in na obeh straneh Omuleva so se izjalovili močni ruski ponočni napadi s težkimi izgubami za sovražnika, ki je pri nas pustil 245 ujetnikov.

Med Pilico in gornjo Vislo kakor tudi na fronti Samobr (49 km jugovzhodno od Przemysla—Stryj—Stanislav) armada dalje prodira. Ob spodnjem Sanu, od Przemysla navzdol, se sovražnik upira.

Najvišje vojno vodstvo.

Loterijske številke:

Gradec, 12. maja: 57, 81, 83, 38, 14.

Linc, 16. maja: 43, 25, 61, 87, 59.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.